

Ewaluacja projektu Włączeni

JULIA NOWICKA

Wnioski i rekomendacje

- » Istnieje potrzeba pomocy warszawskim instytucjom współpracującym z młodzieżą w zakresie włączania odbiorców w życie instytucji i współdecydowanie o niej.
- » Warto wspomagać warszawskie instytucje, by nauczyły się zapraszać młodzież w tworzenie swojej oferty.
- » By zwiększyć efektywność realizowanych projektów, należy bazować na pracy z kadrą i wybierać te placówki, które posiadają uświadomioną potrzebę włączania młodzieży w swoje działania.
- » Warto urealnić założenia dotyczące liczby osób kadry zaangażowanych ze strony warszawskich instytucji. Czasami tych osób jest mniej niż pierwotnie zakładano w projekcie (np. 2, a nie 4). Konieczne jest przemyślenie, jak ułatwić takim placówkom uczestnictwo w projekcie przy jednoczesnym utrzymaniu jej normalnego funkcjonowania. Ten projekt również ukazuje takie rozwiązania, jak np. organizacja spotkań w samych placówkach.
- » Kluczem do zmiany jest praca z kadrą instytucji. Musi być ona otwarta na partycypacyjny model działania, by taki projekt miał szanse powodzenia.
- » Wszystkie z 4 zaproponowanych w projekcie Ścieżek Działania (*Budżet partycypacyjny dla początkujących, Młodzież w działaniu: dzień kierowany przez młodzież, Pokażmy się: strona internetowa i media społecznościowe w rękach młodzieży, Mamy władzę: samorządy młodzieży współtworzące ofertę instytucji*) okazały się przydatne.
- » Dla instytucji mających najmniejsze doświadczenie w zakresie partycypacji młodzieży ciekawą ścieżką jest *Pokażmy się: strona internetowa i media społecznościowe w rękach młodzieży*. Konieczność prowadzenia strony internetowej i aktywności w mediach społecznościowych dostrzegają wszyscy. Jest to doskonała przestrzeń do tego, by młodzież włączyła się w działania, gdyż z reguły świat Facebooka i Instagrama jest bliższy im niż kadrze instytucji. Stanowi to doskonałą okazję do współpracy.
- » Znakomitym rozwiązaniem jest wsparcie coachingowe instytucji. Elastyczność tej formy pozwala odpowiedzieć na realne potrzeby placówki, a bezpośredni kontakt z coachem stanowi dodatkowy czynnik motywacyjny. Ten sposób pracy pozwala też na właściwe rozpoznanie zasobów, mocnych i słabych stron instytucji. Zapewnia też możliwość adekwatnej reakcji na każdym etapie trwania projektu.
- » Możliwość skorzystania z pomocy eksperta była wysoko ceniona przez wszystkich uczestników projektu. Dzięki ich udziałowi wiele projektów nabrało realnego kształtu.
- » Warto uelastyczyć liczbę godzin zaoferowanych w ramach pracy coacha i eksperta. W niektórych instytucjach potrzebne jest większe wsparcie coacha (tam, gdzie należy wypracować przede wszystkim strategię), w innych – wsparcie eksperta (tam, gdzie pomysł na działanie jest już zaawansowany).
- » Rozbudowana forma diagnozy potrzeb realizowana w ramach projektu (*design thinking*) postrzegana jest jako nowatorska. Pozwala uzyskać odpowiedzi na pytanie, czego potrzeba instytucjom. Wzbudza większe zaangażowanie młodzieży, kadra instytucji postrzega ją raczej jako formę zaktywizowania młodszej grupy. Sama kadra dystansuje się nieco wobec tej metody, uznając, że zabiera ona bardzo dużo czasu.

Projekt Włączeni realizowany jest w ramach miejskiego Programu Młoda Warszawa. Miasto z klimatem dla młodych 2016-2020.

Projekt współfinansuje m.st. Warszawa.

- » Największym kłopotem w realizacji projektu okazało się rozłożenie w czasie. Projekty bazujące na aktywności młodzieży powinny uwzględniać specyfikę roku szkolnego. Najlepszym rozwiązaniem byłoby rozpoczynanie działań na początku września, ew. na początku II semestru (w lutym lub marcu). Przerwa wakacyjna wpływa negatywnie na poziom zaangażowania i motywacji uczestników.
- » Warto budować strategię partycypacji Miasta już na etapie wcześniejszym, wśród młodszych dzieci.
- » Optymalne byłoby wygospodarowanie środków na realizację działań w instytucjach w ramach projektu Włączeni.

Lista instytucji biorących udział w projekcie

W projekcie wzięły udział następujące instytucje:

1. Biblioteka Publiczna dzielnicy Wola
2. Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii nr 8
3. Społeczne Gimnazjum STO nr 5 i Społeczna Szkoła Podstawowa nr 30
4. Mediateka START-META
5. Młodzieżowy Dom Kultury im. M. Gwizdak
6. Wypożyczalnia dla Dorosłych i Młodzieży Nr 62
7. Świetlica socjoterapeutyczna "Mały Książę"
8. Ośrodek Sportu i Rekreacji m. st. Warszawy w Dzielnicy Targówek
9. Centrum Edukacji Przyrodniczo Leśnej, Las Kabacki przy Parku Kultury Powsin

Metodologia

Cel badania

Celem ewaluacji jest zbadanie skuteczności, trafności i użyteczności projektu Włączeni. W badaniu zastosowano następujące metody i techniki badawcze:

- » warsztat ewaluacyjny
- » wywiady telefoniczne z przedstawicielami instytucji
- » wywiady grupowe z przedstawicielami 2 instytucji
- » wizyta studyjna w 2 ośrodkach

Badanie miało odpowiedzieć na następujące pytania badawcze. Zostały one przyporządkowane 3 kryteriom ewaluacyjnym, jakim jest skuteczność, trafność i użyteczność.

Kryteria ewaluacyjne

Skuteczność (odpowiada na pytanie w jakim stopniu cele projektu zostały osiągnięte)

1. Czy prowadzone działania projektowe przyczyniają się do realizacji celu projektu?
 - a. Czy nastąpił wzrost zaangażowania młodzieży we współdecydowaniu o ofercie zajęć?
 - b. Czy przedstawiciele instytucji mają większą świadomość nt. korzyści płynących z procesów partycypacyjnych niż przed rozpoczęciem projektu?
 - c. Czy wypracowany został model współpracy między instytucjami a młodzieżą?
 - d. Czy zrealizowano 8 projektów w oparciu o procesy partycypacyjne włączające młodzież w instytucjach biorących udział w projekcie?
2. Jak odbiorcy oceniają poszczególne działania (seminarium otwierające, wsparcie coachingowe, warsztaty z diagnozy potrzeb, eksperckie wsparcie działań realizowanych w placówkach)? Co jest mocną,

Projekt Włączeni realizowany jest w ramach miejskiego Programu Młoda Warszawa. Miasto z klimatem dla młodych 2016-2020.

Projekt współfinansuje m.st. Warszawa.

a co słabą stroną poszczególnych działań? Co można poprawić pod względem merytorycznym i organizacyjnym?

Trafność (odpowiada na pytanie w jakim stopniu cele projektu są zgodne z potrzebami jego odbiorców?)

1. Czy działania odpowiadają na potrzeby instytucji?
2. Czy działania odpowiadają na potrzeby młodzieży?

Użyteczność (odpowiada na pytania na ile rzeczywiste efekty projektu są zgodne z potrzebami jego odbiorców?)

1. Czy działania partycypacyjne będą kontynuowane?

Wyniki badań

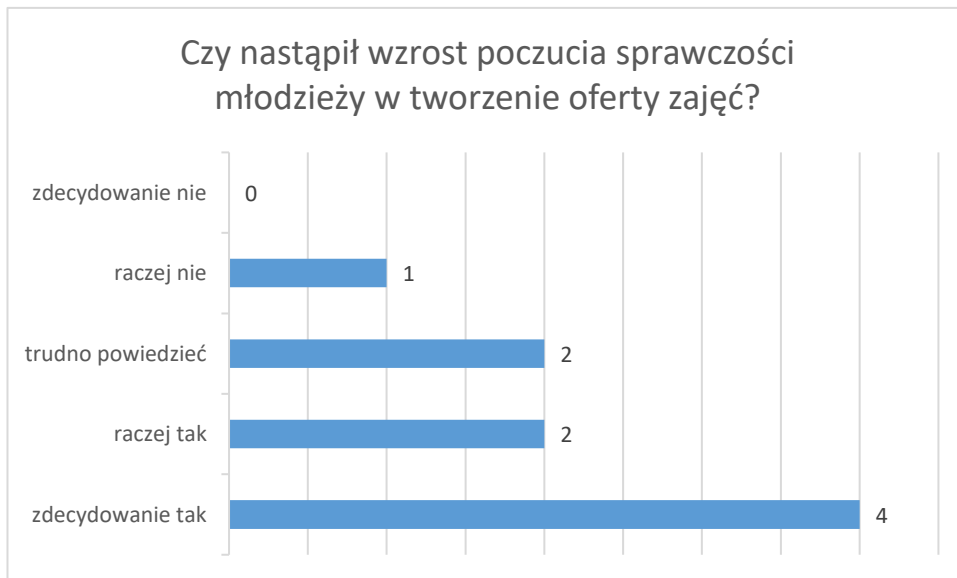
Kryterium: Skuteczność

Prowadzone działania projektowe przyczyniły się do realizacji celu projektu.

Poczucie sprawczości

Nastąpił wzrost zaangażowania młodzieży we współdecydowanie o ofercie zajęć.

Przedstawicielom instytucji zadano pytanie o to, czy według nich u młodzieży zwiększyło się poczucie sprawczości? Przedstawiciele 4 z 9 uznali, że zdecydowanie tak, 2 raczej tak, 2 trudno powiedzieć, 1 wybrała odpowiedź raczej nie.

Podczas wywiadów z przedstawicielami młodzieży w zdecydowanej większości deklarowali oni, że dzięki projektowi zyskali poczucie wpływu na to, co dzieje się w placówce.

To fajnie, że mogliśmy coś tu zrobić. Przynajmniej od nas coś zależy. (młodzież)

Zrobiliśmy miejsce dla siebie, tak jak chcieliśmy. (młodzież)

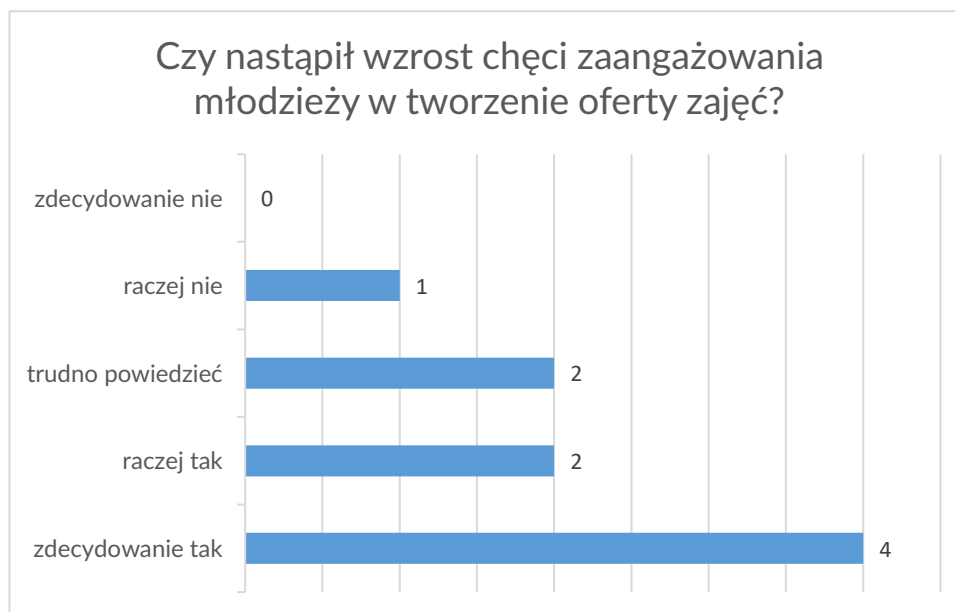

Projekt Włączeni realizowany jest w ramach miejskiego Programu Młoda Warszawa. Miasto z klimatem dla młodych 2016-2020.

Projekt współfinansuje m.st. Warszawa.

Wzrost zaangażowania

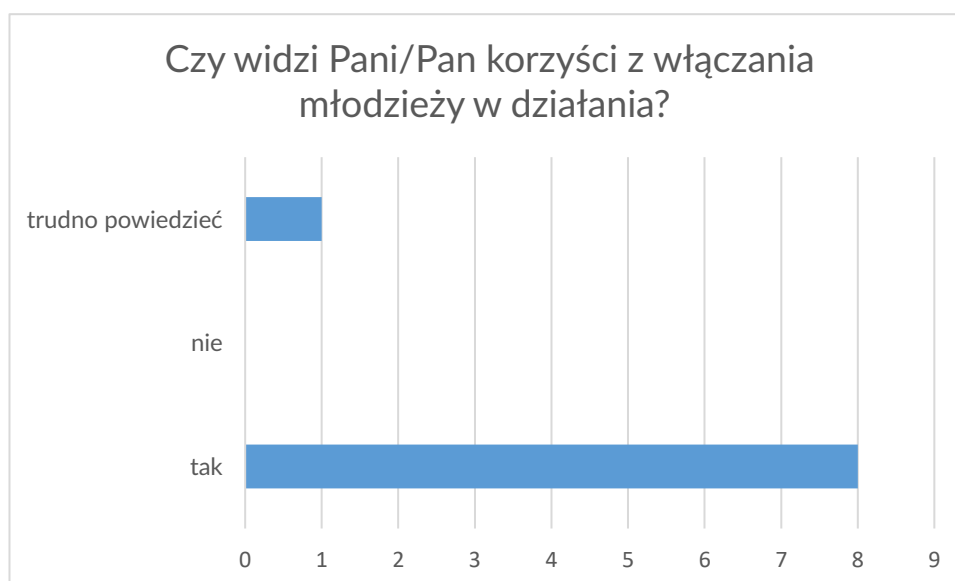
W ankiecie zapytano przedstawicieli kadry także o to, czy w ich opinii młodzież angażuje się bardziej w tworzenie oferty zajęć. Odpowiedzi rozkładały się podobnie jak w poprzednim pytaniu. Przedstawiciele 4 z 9 uznali, że zdecydowanie tak, 2 raczej tak. 2 przedstawiciele przyznało, że trudno powiedzieć, 1 wybrała odpowiedź raczej nie.

Wywiady z młodzieżą potwierdziły deklaracje kadry. Tam, gdzie młodzież miała wpływ na ofertę zajęć, deklarowali oni chęć dalszego zaangażowania.

Świadomość nt. korzyści z partycypacji

Przedstawiciele instytucji biorących udział w projekcie dostrzegają korzyści płynące z włączania młodzieży. U części z nich nastąpił wzrost tej świadomości bezpośrednio pod wpływem projektu.

Wśród wymienionych kadra instytucji wspomniła m.in. o tym, że dzięki partycypacji *więcej się dzieje, oferta dla młodzieży jest ciekawsza, pojawia się więcej odbiorców, mamy coś dla starszych.*

Projekt Włączeni realizowany jest w ramach miejskiego Programu Młoda Warszawa. Miasto z klimatem dla młodych 2016-2020.

Projekt współfinansuje m.st. Warszawa.

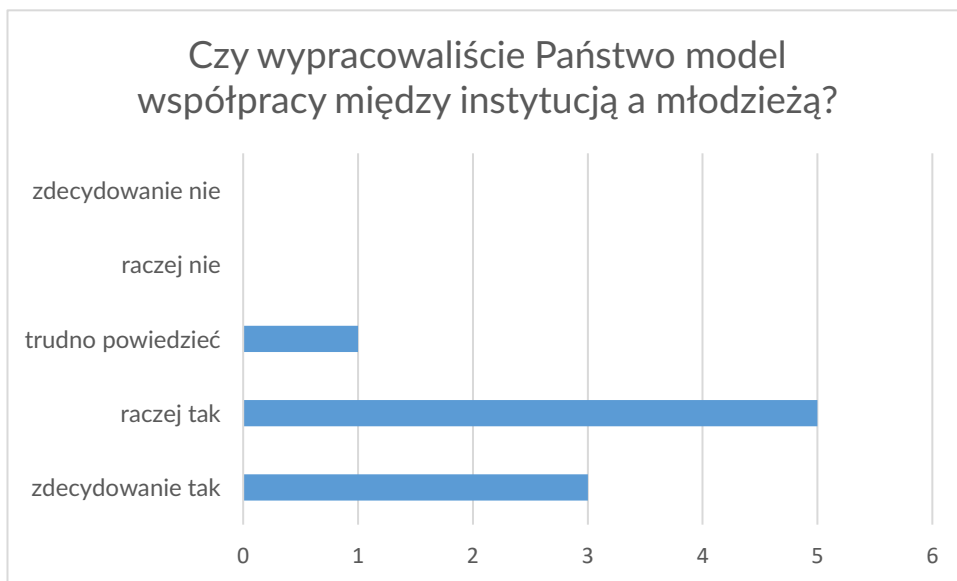
Podczas wywiadów młodzież zdecydowanie potwierdziła, że włączanie ich w działania odpowiada ich potrzebom i buduje ich poczucie wpływu.

Poculiśmy się jak u siebie (młodzież)

Model współpracy

Można powiedzieć, że w praktycznie każdym przypadku wypracowany został model współpracy między instytucjami a młodzieżą. Czy jest on optymalny i posłuży placówkom w przyszłości – dopiero się okaże.

Z pewnością można mówić o miejscach, w których ta współpraca odbywała się na zasadach bardziej partnerskich, angażowała więcej osób spośród młodzieży i opierała się na wykorzystaniu ich zasobów. W takich przypadkach model ten może stać się wzorcowy i wart kontynuowania.

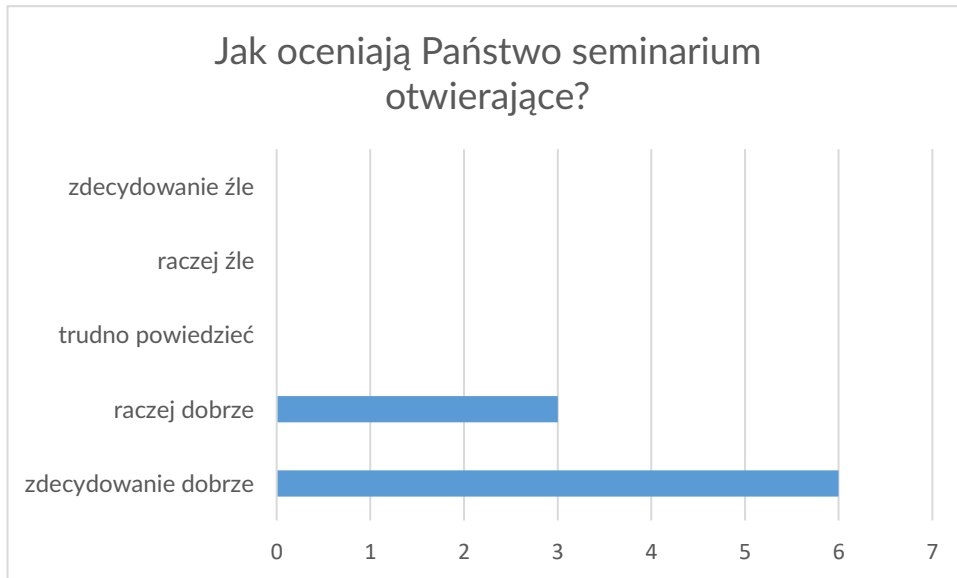
Ten sposób pracy bardzo nam się sprawdził. Zrobiliśmy budżet partycypacyjny. Najpierw młodzież musiała sobie wymyślić, co chce zrobić, potem przedstawiała projekty i było głosowanie. Nawet komisję powołano. Cała procedura była, my się prawie nie wtrącaliśmy. (kadra)

Wymyślaliśmy różne rzeczy. Potem musieliśmy to przedstawić na forum szkoły. Różne takie fajne pomysły były, niektóre głupie, ale mogliśmy zagłosować. Dużo było do zrobienia, żeby wszyscy ze szkoły się dowiedzieli. No ale w końcu wybraliśmy i fajnie. Bo to nasze jest teraz. (młodzież)

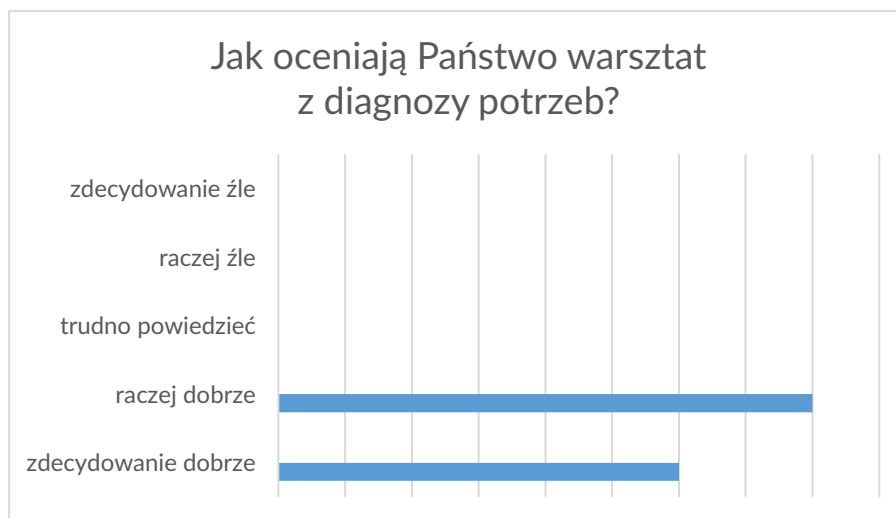
Kryterium: Trafność**Ocena poszczególnych działań****Seminarium otwierające**

W ankietach instytucje mogły się wypowiedzieć na temat seminarium.

Odbiorcy dobrze oceniają warsztat z diagnozy potrzeb. 4 na 9 placówek wybrało odpowiedź *zdecydowanie dobrze*, 2 z nich *raczej dobrze*, 2 z nich nie udzieliły odpowiedzi. W wywiadach wskazywano na miłą atmosferę i ciekawy temat. Wartością była integracja między przedstawicielami różnych instytucji. Zgłaszano też potrzebę większej liczby przykładów. Uczestnicy chętnie zapoznali się z projektami, które zostały już zrealizowane i zakończyły się sukcesem, a zasadały się na partycypacji.

Przydałoby się więcej case studies. I mogłoby trwać krócej, bo jednak musimy pracować. (kadra)

Warsztat z diagnozy potrzeb

Odbiorcy dobrze oceniają warsztat z diagnozy potrzeb. 4 na 9 placówek wybrało odpowiedź *zdecydowanie dobrze*, 5 z nich *raczej dobrze*. W wywiadach przedstawiciele instytucji wskazywali przede wszystkim na korzyści dla młodzieży, sami woleliby jakąś bardziej syntetyczną formę, bo ta kojarzyła im się z zabawą.

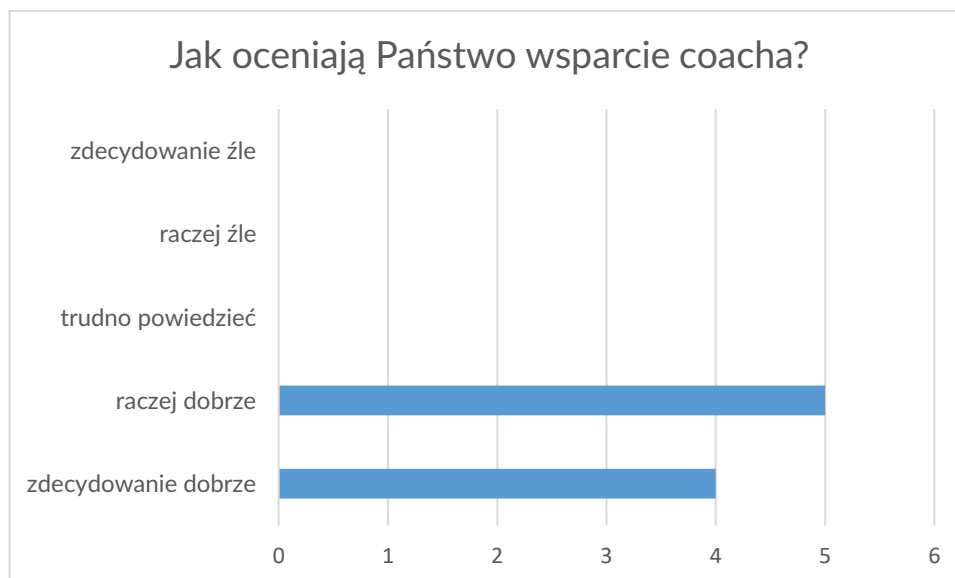
Projekt Włączeni realizowany jest w ramach miejskiego Programu Młoda Warszawa. Miasto z klimatem dla młodych 2016-2020.

Projekt współfinansuje m.st. Warszawa.

Dobrze było, tylko to długo trwało. Dla młodzieży to takie fajne, inspirujące. Ja jako osoba dorosła wolałabym krócej. (kadra)

Mnie się podobało, takie wymyślanie. (młodzież)

Coaching

Odbiorcy bardzo dobrze oceniają wsparcie coacha. 4 na 9 placówek wybrało odpowiedź zdecydowanie dobrze, 5 z nich raczej dobrze. Coach był ważną postacią dla powodzenia projektu. Tak wynikało z wywiadów.

Pani Dagmara bardzo nam pomogła. Podpowiadała co zrobić, ale przede wszystkim jakoś nam to wszystko ustrukturyzowała. Łatwiej było pracować. (kadra)

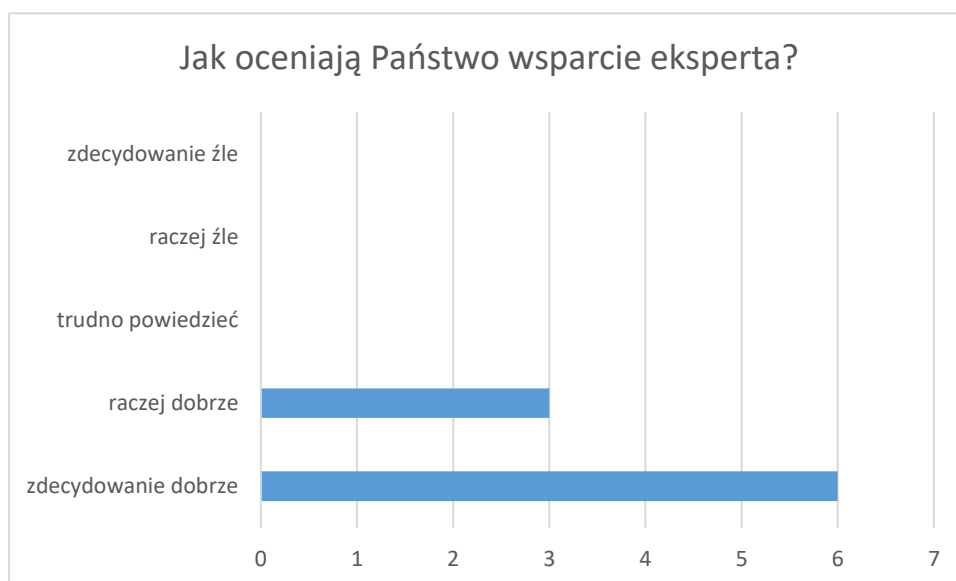
Fajnie, że mogliśmy sobie skorzystać z coacha. Przydało się, że był ktoś, kto nas wspierał, podpowiadał, motywował. Zupełnie inaczej się pracuje, jak ktoś jest taki z indywidualnym podejściem. (kadra)

Dobrze, że był ten coach. Dzieci nawet zaprosiły tę panią do komisji oceny wniosków. (kadra)

Wsparcie eksperta

Respondentów zapytano też o wsparcie ze strony eksperta. W każdej placówce mogła pojawić się osoba, która swoją wiedzą i doświadczeniem pomagała w realizacji projektu. Okazało się, że pomysł ten jest zdecydowanie trafiony.

Odbiorcy bardzo dobrze oceniają wsparcie eksperta. 5 na 9 placówek wybrało odpowiedź *zdecydowanie dobrze*, 4 z nich *raczej dobrze*. Ekspert był ważną postacią dla powodzenia projektu.

Była u nas pani architekt, otworzyła tym dzieciakom oczy na różne możliwości. To było niesamowicie inspirujące spotkanie.

Mogliśmy skorzystać z pomocy trenera. Bardzo pomocne. (kadra)

Nie mielibyśmy inaczej możliwości skorzystania z fachowej pomocy, to się bardzo przydało. (kadra)

Należy zaznaczyć, że warto wprowadzić elastyczny podział godzin między eksperta i coacha. W niektórych instytucjach potrzeba określenia sposobów realizacji celu jest większa i wtedy ciężar pracy spoczywa na osobie coacha. Czasami jednak instytucja dobrze wie, czego potrzebuje i zależy jej przede wszystkim na skorzystaniu z pomocy eksperta.

Gdyby można było więcej czasu mieć z ekspertem, byłoby super. (kadra)

W niektórych przypadkach nie potrzeba było 3 spotkań ze mną czyli coachem, lepiej byłoby dać możliwość ponownego spotkania z ekspertem. (coach)

Kryterium: Użyteczność

Kontynuacja działań partycypacyjnych

Respondentów zapytano, czy zamierzają kontynuować działania partycypacyjne.

Zdecydowana większość odpowiedziała, że tak (6 zdecydowanie tak, 2 raczej tak, 1 trudno powiedzieć). Podstawową barierą, jaką widzą instytucje, jest brak środków na takie działania. Przy okazji przedstawiciele kadry wskazali, że łatwiej byłoby, gdyby w ramach projektu Włączeni istniała choćby niewielka pula pieniędzy przeznaczona na realizację wspólnych przedsięwzięć z młodzieżą.

Jeszcze nie wiemy, czy będziemy mieć środki, ale na pewno będziemy się starać. (kadra)

Tak, planujemy, tylko może coś innego. Jeszcze nie wiemy. (kadra)

Budżet partycypacyjny to dobry pomysł. Będziemy kontynuować. (kadra)

Na pewno będziemy prowadzić nasze działania na facebooku, może to nawet rozbudujemy. (kadra)